

**WERKPLAATSREGLEMENT WERKHUIS
AFDELING ELEKTRICITEIT**

2de graad

Jongeren dienen voorbereid te worden om deel te nemen aan de voorkoming van:

- de belangrijkste risico's waarmee zij te maken hebben of waarmee zij als volwassene zullen te maken hebben.
- de risico's die zij zelf veroorzaken of kunnen veroorzaken voor anderen tijdens het uitoefenen van hun beroep.

Zorg voor veiligheid, hygiëne, gezondheid en milieu vereist dat de jongeren in staat zijn om de verschillende risico's die uit hun activiteiten voortvloeien, op te sporen, erop te anticiperen, te evalueren en te beheersen.

Het verwerven van de kennis betreffende belangrijkste gevaren van het dagelijks leven, de risico's die eruit vloeien voor de mens, de evaluatie- en analysemethodes (elektriciteit, bewegingsleer, geluidshinder, het belang van verlichting ...) is hier noodzakelijk.

Het is aangewezen deze kennis aan te leren en toe te passen in de praktijklessen. Onze school streeft op deze wijze naar de verwerving, door de leerlingen, van een positieve houding t.o.v. preventie en zal hen bewust maken van hun sociale verantwoordelijkheid.

Daarom worden volgende afspraken extra toegelicht:

- Aandacht voor de infrastructuur en de uitrusting.
- Reglement van de werkplaats.
- Bekendmaken en het naleven van de veiligheids- en milieureglementering.
- De regels van een goed vakmanschap.

Dit alles gebeurt in een situatie-gebonden opvoeding, niet gebaseerd op sancties maar op vertrouwen dat aanzet tot het nemen van verantwoordelijkheid.

Opzettelijk vernielen van gereedschap, toestellen, snoeren ..., schade berokkenen aan de infrastructuur het saboteren van eindwerken vormen hierop echter een uitzondering. De aangebrachte schade zal op een aangepaste wijze door de betrokken leerling(en) vergoed worden !!!!!

1. Aandacht voor de infrastructuur en de uitrusting.

- Heb respect voor de werktafels, kasten ...
Het werkblad van de werktafels is vervaardigd uit hout , let dus op bij het solderen of het verplaatsen van zwaardere toestellen. Voorzie de nodige beschermingsmaatregelen om bij schadelijke activiteiten beschadigingen zoals verbranding, inkerving, boringen ...aan het werkblad te voorkomen.
- Voor ijzerbewerking gebruik maken van de metaal - ijzer werkbank.
- Gesloten kasten nooit open wringen (vraag de sleutel).
- Let op de vloeren en de muren bij het verplaatsen van grotere en/of zwaardere voorwerpen.
- Geleend gereedschap uit het magazijn wordt steeds teruggebracht.
- Houd de machines en gereedschappen steeds in orde, gebruik ze op een vakkundige manier en meld onmiddellijk elke schade en storing die je opmerkt aan je leerkracht.
- Na gebruik dienen machines of eventueel gereedschappen gereinigd te worden. Laat dit niet over aan uw opvolger.

Persoonlijk gereedschap.

- Je moet het door de leerkracht voorgeschreven persoonlijk gereedschap bij je hebben.
- Zorg ervoor dat je gereedschap een persoonlijk merkteken heeft.
- Leen je persoonlijk gereedschap niet uit.
- Laat je gereedschap niet rondslingeren, hou het steeds bij je en berg het steeds op als je, je werkpost verlaat.
- Meld verdwijning onmiddellijk aan de leerkracht.
- Berg je gereedschap op in je gereedschapskoffer, die je steeds afsluit met een hangslot.
- Op een werkpak wordt niet geschreven. De naam van de leerling en het embleem van de school staan op de linkerborstzak.
- Laat je werkpak regelmatig wassen (minstens tweemaal per trimester).
- Laat gescheurde kledij herstellen.

2. Reglement van de werkplaats.

Verplaatsing naar de werkplaats:

- Stilte op de verzamelplaats vanaf het tweede belsignaal.
- De leerlingen gaan per werkplaatsgroep, onder begeleiding van de leerkracht, in stilte naar de werkplaats.
- De werkplaats is enkel toegankelijk onder begeleiding van de leerkracht.

In de werkplaats:

- Verzorg je taal.
- Draag jouw steentje bij tot orde en netheid. Alleen het noodzakelijke bevindt zich op je arbeidsplaats.
- Ongevraagd heb je geen toegang tot om het even welke kast of magazijn.
- Eten, drinken, snoepen, kauwen zijn in de werkplaats niet toegestaan.
- Speel nooit in de werkplaats, een ongeval is vlug gebeurd.
- Het gebruik van walk-man of GSM wordt tijdens de lessen niet toegestaan.
- Respecteer het werk van je medeleerlingen.
- Vermijd onnodig lawaai.
- De leerlingen verlaten hun werkpost of de werkplaats niet zonder toelating van de leerkracht.
- Vermijd nutteloze verplaatsingen voor het bijhalen van gereedschap en grondstoffen.
- Gereedschap of grondstoffen worden niet meegenomen op de speelplaats. Ledig dus de zakken van uw werkpak tijdens de onderbreking.
- Hou je uitsluitend aan de opdrachten die de leerkracht je geeft.
- De opdracht wordt, inclusief de datum, ingeschreven op je volgorde blad. Dit blad wordt ter ondertekening aangeboden aan de leerkracht op het einde van de les. Het spreekt vanzelf dat ook je schoolagenda wordt ingevuld.
- Na het beëindigen van een opdracht moet je jouw leerkracht raadplegen.
- De technisch adviseur – coördinator (TAC) beslist of werk voor derden mag uitgevoerd worden.

Beëindigen van de les:

- Het tijdsein voor het beëindigen van de opdrachten wordt door de leerkracht gegeven.
- Laat niets achter op werktafels, kastenvloer of vensterbanken.
- Plaats je werk, waaraan je volgende les moet verder werken, in een doos in het magazijn.
- Wees behulpzaam, er is heel wat te doen:
 - Tafels reinigen, vloer vegen, bord schoonvegen
 - Tafels en stoelen ordentelijk opstellen.
 - Achterblijvend materiaal aan de leerkracht bezorgen.
 - Vuilnisbakken ledigen na raadpleging van je leerkracht.
 - Gereedschappen op de juiste plaats opbergen.
 - Toestellen en snoeren op de juiste plaats opbergen.
- Wanneer je in een andere werkplaats hebt gewerkt zorg je natuurlijk ook daar dat je alles netjes op zijn plaats achterlaat.
- Het lokaal wordt verlaten na het schoolbelteken en nadat de leerkracht daartoe de toelating heeft gelaten. Zorg dat alle toestellen uitgeschakeld zijn, eventueel de stekker uittrekken.

Gebruik van verbruiksmaterialen:

Je wordt gevraagd om zuinig en verantwoord om te springen met het verbruikersmateriaal. Streef steeds naar hergebruik van reeds gebruikt materiaal.

3. Bekend maken en het naleven van veiligheids- en milieureglementering.

Afval:

Eventueel afval proberen we zoveel mogelijk te selecteren. Selectie is vereist voor metaal, afval van koper (kabels, draden ...), batterijen, fluorescentielampen, papier en scheikundig afval (na het etsen ...). Werp dus alles in de daarvoor beschikbare vuilnisbak.

Hygiëne:

Iedereen zorgt voor proper en aangepast wasgerief en wast zijn handen na elke les.

E.H.B.O.:

- Laat elke kwetsuur verzorgen in de werkplaats en laat ernstiger kwetsuren of aandoeningen behandelen op de centrale EHBO-post (secretariaat), in dit geval wordt de leerling begeleid door een leerkracht of een medeleerling die door de leerkracht is aangeduid.
- Draag zorg voor het EHBO-materiaal dat in de werkplaats aanwezig is en gebruik dit enkel voor het doel waarvoor het bestemd is.
- In geval van een ongeval onmiddellijk:
 - kalm blijven.
 - de ernst van het ongeval inschatten.
 - de leerkracht verwittigen.

Veiligheidsinstructies:

Bij machines en installaties behoort een veiligheidsinstructiekaart . De school brengt deze niet enkel aan omdat dit verplicht is maar ook omdat zij noodzakelijk zijn om je eigen veiligheid te verzekeren.

Individuele beschermingsmiddelen:

Het gebruik van individuele beschermingsmiddelen is verplicht wanneer je werkzaamheden risico opleveren voor je ogen (tijdens het haaks slijpen, verspanende bewerkingen. ...) je voeten (werken aan een elektrische installatie in een nieuwbouw, werken in werkplaatsen waar dit verplicht is ...) je hoofd (ruwbouw) je handen (bij het verplaatsen van scherpe platen of niet ontbraamde platen, kapwerk ...) of je longen (tijdens het haaks slijpen ...)

Een veiligheidsbril, helm, handschoenen of stofmasker zijn beschikbaar in de school.

De leerling staat zelf in voor de aankoop van veiligheidsschoenen.

Collectieve beschermingsmiddelen:

In regel wordt er nooit een collectief beschermingsmiddel verwijderd zolang de gevaarsituatie blijft bestaan. Aan te raden is dat de persoon die het collectief beschermingsmiddel aanbracht het ook verwijdert, hij weet immers best of de gevaren, waartegen het beschermingsmiddel diende te beschermen, definitief geweken zijn. Raadpleging van de leerkracht is hier noodzakelijk.

In uitzonderlijke gevallen kan het noodzakelijk zijn om een collectief beschermingsmiddel te verwijderen. (Ook hier de leerkracht raadplegen.)

In dit geval ga je als volgt te werk:

- Bedenk of er geen alternatief bestaat voor het wegnemen van het beschermingsmiddel. Bvb. een leiding enkele meters omleggen.
- Is dit niet zo, kan je het beschermingsmiddel eventueel verplaatsen waarbij het gevaar toch nog afgeschermd blijft.
- Is dit niet zo, dien je een voorlopig beschermingsmiddel / waarschuwingsteken te plaatsen. Bvb; verkeerskegels om de gevaarzone af te bakenen. In dit geval wordt het eigenlijke beschermingsmiddel zo snel mogelijk, en alleszins voor je de desbetreffende plaats verlaat, terug geplaatst. Indien je een beschermingsmiddel wegnam en je hebt niets in de onmiddellijke

omgeving om een voorlopige afbakening te maken dan laat je de gevaarsituatie geenszins onbeheerd achter. Je bewaakt zelf de gevaarzone en vraagt iemand anders om het nodige materiaal voor aanduiding / beveiliging van de gevaarzone aan te halen.

Gevolgen van de elektrische stroom door het lichaam:

Er zijn drie grote gevaren bij elektrische stroomdoorgang door het lichaam:

1. Brandwonden: Elektrische doorgang veroorzaakt brandwonden daar waar de stroom het lichaam intreedt en daar waar de stroom het lichaam uittreedt. Veelal betreft het hier derdegraads brandwonden die afhankelijk zijn van de tijdsduur van de stroomdoorgang. Derdegraads brandwonden dienen met de meeste omzichtigheid behandeld te worden daar deze gevoelig zijn voor infecties.

2. Fibrillatie: Doorgang van de stroom kan hartritmestoornissen veroorzaken. Het risico is het grootst wanneer de stroom rechtstreeks door het hart gaat bvb; wanneer de stroom door beide handen vloeit. Hartritmestoornissen treden haast ogenblikkelijk in en kunnen uit zichzelf herstellen (dit dient snel te gebeuren). Indien de hartritmestoornissen blijven aanhouden moeten deze hersteld worden door hartmassage of defibrillatie. Beide technieken kunnen enkel toegepast worden door getraind personeel.

3. Het bloed kookt: Elektrische stroomdoorgang heeft de eigenschap warmt te produceren. Deze warmte beperkt zich niet tot het veroorzaken van oppervlakkige brandwonden maar ontwikkelt zich ook binnen in het lichaam. In eerste instantie wordt men dit niet gewaar, maar op korte termijn worden luchtbelletjes aangemaakt in het bloed die zodra zij in de hersenen of in het hart terechtkomen ernstige schade kunnen veroorzaken. Medische behandeling en opvolging zijn hier absoluut noodzakelijk.

Wat te doen bij elektrocutie:

- In dien je een persoon ziet die geëlektrocuteerd wordt, dan dien je in eerste instantie de mogelijke oorzaak weg te nemen (noodstop, afzetten van de hoofdschakelaar, de persoon van de stroombron verwijderen).
Let op!! Indien je een persoon die onder elektrische stroom staat met de blote handen van de stroombron zou verwijderen is het niet denkbeeldig dat je zelf geëlektrocuteerd wordt. Gebruik dus steeds geïsoleerd materiaal om de persoon van de stroombron te verwijderen.
- Altijd de leerkracht verwittigen.
- Bij twijfel over de gezondheidstoestand van het slachtoffer steeds de hulpdiensten verwittigen.

4. De regels van een goed vakmanschap.

Maatregelen ter voorkoming van elektrische ongevallen:

- Vermijdt het werken aan onder spanning staande installaties.
- Controleer zelf of een installatie onder spanning staat.
- Controleer regelmatig de elektrische snoeren.
- Herstel elektrische snoeren die defecten vertonen.
- Gebruik enkel snoeren die geschikt zijn voor het uit te voeren werk.
- Vermijdt het knellen van snoeren onder deuren, zware lasten ...
- Gebruik enkel geïsoleerd gereedschap.
- Zorg dat elektrische machines droog blijven.
- Laat nooit een schakelkast of verdeelkast open achter. (Plaats waarschuwborden)
- Blokkeer zelf de hoofdschakelaar, verwijder eventueel de automaten ...
- Laat nooit ontmantelde draden of kabels los achter.
- Schakel nooit een elektrische leiding in alvorens de mogelijke risico's overwogen te hebben.
- Werk ordelijk.

Werken onder elektrische spanning:

In regel wordt er niet gewerkt aan elektrische installaties die onder spanning staan, maar ...

In de praktijk komt het echter wel eens voor dat er toch onder spanning dient gewerkt worden. Volgende extra regels moeten echter in acht genomen worden:

- Maak gebruik van isolerend gereedschap en neem bijkomende voorzorgsmaatregelen (isolerende handschoenen, houten plank onder de voeten ...)
- Ga nooit alleen ter plaatse.
- Probeer fase per fase te behandelen. Ontbloot de draden één voor één en laat daarbij de andere draden in geïsoleerde toestand. Let wel dat indien de netspanning 3x400V bedraagt ook tussen één geleider (fase) en de massa een potentiaalverschil van 240V aanwezig is.
- Probeer zoveel mogelijk met één hand te werken. De stroomdoorgang tussen twee vingers van hetzelfde hand is minder gevaarlijk dan de stroomdoorgang door twee handen. In de eerste situatie loopt de elektrische stroom door twee vingers en het hand. In de tweede situatie loopt de stroom door het ene hand, via het hart door het andere hand. Dit betekent een gevaar voor fibrillatie (hartritme stoornissen)

Mechanische gevaren:

Enkele praktische voorbeelden:

- Boren met een boorhamer in gewapend beton. Indien de boorkop juist naast een wapeningsijzer komt dan kan de machine vast slaan. De boor stopt onmiddellijk waardoor de beweging overgezet wordt naar de machine en de machine met een plotselinge beweging begint te draaien. (Voorzie je steeds op een blokkage van de machine en zorg ervoor dat je stabiel staat)
- Boren met een klokboor in hout of metaal. Dit type boor is zeer onderhevig aan zijdelingse bewegingen. De kleinste afwijking in de booras kan blokkering veroorzaken.
- De meeste machines zijn niet geschikt om tijdens de bewerking van richting te veranderen.
- Slijpen in steen of metaal. Een variatie van hardheid in het materiaal kan de slijpschijf doen wegspringen. Bij het doorslijpen van metaal kan dit dichtplooiën en zo de schijf blokkeren.
- Gedeeltelijk doorzagen van materiaal met een decoupeerzaag (wipzaag). Indien je de machine verwijderd alvorens de zaag volledig stil staat, kan men het materiaal en / of de zaag beschadigen en / of zichzelf kwetsen.
- Trek steeds de stekker van de machine uit alvorens het gereedschap te veranderen.
- Let op voor loshangende kleding, sieraden, lange haren ... bij machines met bewegende delen.

Tillen van lasten:

Doe niet stoer wanneer lasten dienen verplaatst te worden en til volgens de regels van de kunst, eventueel mits gebruik van beschikbare hulpmiddelen.

5. Algemeen.

Gebruik van perslucht:

- Gebruik geen perslucht voor het reinigen van kleding.

Gebruik van de noodstop:

- Vergewis je er altijd van dat je weet waar de noodstoppen zich bevinden op de machines en in je werkplaats. Zo kan je optreden als het nodig is.

Brandpreventie en optreden bij brand:

- Zorg dat je op de hoogte bent van de instructies (zie deur gang) voor optreden bij brand en volg deze op wanneer het nodig zou zijn.

Brandpreventie:

- De overheid verbiedt het roken in lokalen van de school waar leerlingen vertoeven.
- Denk erom dat roken ook verboden is omwille van de brandveiligheid.

Eerbiedigen van de brandbestrijdingsmiddelen:

Eerbiedig de inspanningen die de school doet om er voor te zorgen dat er voldoende blusmiddelen zijn. Denk er aan dat deze ook nodig kunnen zijn om je eigen veiligheid te verzekeren.

School voor Wetenschap en Technologie

Sint-Jan Berchmansinstituut

Campus Schuttershof

Schuttershofstraat 17

2870 PUURS

☎ : 03 897 95 80 ☎ : 03 897 95 82

Mail: sjabi.schuttershof@sjabi.be

url: www.sjabi.be

Beste leerling,

Dit werkplaatsreglement voor werkhuis elektriciteit – 2de graad is een aanvulling van het algemeen schoolreglement. Het moet gezien worden als een hulpmiddel in uw opleiding tot een volwaardig vakman.

Als iedereen zich aan bovenstaande punten houdt en zijn verantwoordelijkheid daaromtrent op zich neemt, werken we allen in een goede en veilige werksfeer. We rekenen er dan ook op dat je kennis genomen hebt van deze verschillende punten en deze zult toepassen.

Bij niet naleven hiervan zullen er sancties , gaande van vermaning tot schorsing en zelfs uitsluiting, getroffen worden.

Beschadigen door onverantwoord en (of) ondoelmatig gebruik moeten vergoed worden.

Naam leerling:

Klas:

Ondergetekende

verklaart hierbij het bovenstaande werkplaatsreglement van 7 pagina's te hebben gelezen en dit ook te zullen toepassen.

Te, de

De leerling,

De ouders,